

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ
ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
ЗАКЛАД «ГУМАНІТАРНА ГІМНАЗІЯ №1
ІМ. М.І.ПИРОГОВА ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

Майстерня патріотичного виховання

Номінація: «Позакласна та виховна робота»

Кротна Світлана Миколаївна
вчитель зарубіжної
літератури,
спеціаліст вищої категорії,
«вчитель- методист»

тел. (098)

949 19 87

Жиле Людмила Іванівна
вчитель англійської мови,
спеціаліст «вищої категорії»

тел. (063) 348 47 67

м. Вінниця

2015

Україна, Україно, Україно, Україно!
Україно, Україно, Україно, Україно!
Україно, Україно, Україно, Україно!
Україно, Україно, Україно, Україно!

Дорогий земляку наш земляк!!!
Ми не зомо, ми зомо з України!
Ми не зомо, ми зомо з України!
Ми не зомо, ми зомо з України!

МОЛИМОСЬ за ВАС! Україна Єдина!

Дякуємо за захист!
Дякуємо за захист!
Дякуємо за захист!

Україно, Україно, Україно, Україно!
Україно, Україно, Україно, Україно!
Україно, Україно, Україно, Україно!

Ви любите свою Землю, свою Свободу,
вашу Глибину, нашу Свободу!
Слава героям! Слава Україні! Слава Україні!

Україно, Україно, Україно, Україно!
Україно, Україно, Україно, Україно!
Україно, Україно, Україно, Україно!

Гімназія №1
м. Вінниця

Автори -укладачі:

Кротна Світлана Миколаївна, класний керівник 7–Б класу, вчитель зарубіжної літератури. Заклад «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І Пирогова ВМР»

Жиле Людмила Іванівна, класний керівник 7–В класу, вчитель англійської мови. Заклад «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І Пирогова ВМР»

Кротна С.М.; Жиле Л.І. – Майстерня патріотичного виховання;
«Позакласна та виховна робота» - посібник /Кротна С.М., Жиле Л.І. – Вінниця;
заклад «Гуманітарна гімназія ім. М.І Пирогова ВМР», 2015. 49 с.

Рецензенти: Тимошенко Алла Євгенівна, заступник директора з навчально-виховної роботи закладу «Гуманітарна гімназія №1» «спеціаліст вищої категорії», вчитель- методист.

Сокур Лідія Петрівна, класний керівник 7-А класу, вчитель української мови та літератури закладу «Гуманітарна гімназія №1» «спеціаліст вищої категорії», вчитель- методист.

Рекомендовано науково-методичною радою
закладу «Гуманітарна гімназія №1 ім.М.І.Пирогова ВМР»
(Протокол № 3 від 24. 12. 2014)

У запропонованому посібнику розглядається питання патріотичного виховання учнів. Викладені матеріали мають практичну направленість. Поряд з теоретичними положеннями про виховання патріотизму висвітлено педагогічний досвід вчителів закладу «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І Пирогова ВМР», де розкривається сутність патріотичного виховання, висвітлюються традиційні та інноваційні форми й методи роботи з учнями та їх батьками. Пропонуються адаптовані виховні заходи, інноваційні технології, а саме: використання блогів у спілкуванні та вихованні патріотичної свідомості. Даний посібник стане у нагоді для вчителів предметників, педагогів-організаторів, класних керівників та усіх бажуючих, хто не байдужий у вихованні майбутнього покоління України.

ЗМІСТ

ВСТУП	ст.5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	
1.1. Патріотизм: поняття та мета.....	ст.7
1.2. Визначення змісту та засобів, структури, завдань,патріотичного виховання.....	ст.8
РОЗДІЛ 2. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ВИХОВНІЙ РОБОТІ	
2.1. Сучасна діяльність класного керівника.....	ст.13
2.2. Інноваційні прийоми та хмарні технології при проведенні виховної роботи.....	ст.14
РОЗДІЛ 3. ПАТРІОТИЧНІ ВЧИНКИ (з досвіду роботи)	
3.1. Батьківщина – мальовничий край.....	ст.22
3.2. Об’єднані патріотизмом.....	ст.24
3.3. Патріотичні справи батьків, дітей та вчителів.....	ст.27
РОЗДІЛ 4. ПАТРІОТИЧНІ ЗАХОДИ	
4.1. Батьківські збори.....	ст.34
4.2. Тематика виховних заходів з патріотичного виховання у 5-11кл.....	ст.39
4.3. Анкетування учнів.....	ст.42
ВИСНОВКИ	ст.48
Використана література	ст.49
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Проблема виховання громадянина-патріота постала перед людством ще тоді, коли виникла перша держава. Ця проблема актуальна і тепер, бо від того, які орієнтири у формуванні та становленні особистості будуть прийняті, які виховні системи будуть запроваджуватись у навчально-виховній системі, залежатиме майбутнє України. Ключовим нормативним документом у сфері освітньої політики щодо виховання є наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 31.10.2011 № 1243, яким затверджено «Основні орієнтири виховання учнів 1–11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів України». Керуючись Законом України «Про загальну середню освіту», Програмою «Основні орієнтири виховання учнів 1-11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів України» та Програмами в галузі освіти, де визначені завдання загальної середньої освіти, головну увагу у виховній роботі вчитель має акцентувати на вихованні громадянина-патріота своєї Батьківщини, готового до подальшої освіти і трудової діяльності, з вільними політичними і світоглядними переконаннями, зі свідомим ставленням до обов'язків; на формуванні творчої особистості учня, вихованні поваги до національних цінностей нашого народу. Основними критеріями у досягненні цього є :

- ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави;
- ціннісне ставлення до людей;
- ціннісне ставлення до природи;
- ціннісне ставлення до праці;
- ціннісне ставлення до мистецтва;
- ціннісне ставлення до себе;

Ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави проявляється у патріотизмі, національній самосвідомості, правосвідомості, політичній культурі та культурі міжетнічних відносин; досягається завдяки виконанню положень Національної доктрини розвитку освіти, Концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності, Національної програми

патріотичного виховання громадян, формування здорового способу життя, розвитку духовності та зміцнення моральних засад суспільства. У Методичних рекомендаціях з організації патріотичного виховання дітей та учнівської молоді у 2014/2015 навчальному році (Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 27.11.2014 № 1/9-614) сказано: «У сучасних суспільно-політичних умовах, коли Україна ціною життя Героїв Небесної Сотні, зусиллями українських військових, добровольців, волонтерів відстоює свободу і територіальну цілісність, пріоритетного значення набуває патріотичне виховання дітей та учнівської молоді.

Патріотичне виховання має наскрізно пронизувати весь навчально-виховний процес, органічно поєднувати національне, громадянське, моральне, родинно-сімейне, естетичне, правове, екологічне, фізичне, трудове виховання, базуватися на національній історії, знанні та відстоюванні своїх прав, виконанні конституційних і громадянських обов'язків, відповідальності за власне майбутнє, добробут та долю країни.» Очікувані результати по вихованню в учнів ціннісного ставлення до суспільства і держави:

- усвідомлення приналежності до української держави і народу;
- шанування історії і мови свого народу, країни;
- почуття гордості та поваги до своїх батьків, роду, народу, місця, де народився;
- знання культури свого народу і прагнення дотримання традицій;

Зміни у житті українського народу спричинили цілий ряд проблем, що торкнулися молоді в цілому, й учнівської також. Не можна не погодитися і з тим фактом, що молодь сьогодні відчуває на собі найбільшу відповідальність за наше спільне майбутнє. Саме від того, наскільки в учнів будуть сформовані активна життєва позиція, національна самосвідомість, моральність, залежить майбутнє українського народу.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

1.1 Патріотизм: поняття та мета.

*Патріотизм – це, образно кажучи,
сплав почуття й думки, осягнення святині -
Батьківщини – не тільки розумом, а й передусім серцем...*

Патріотизм починається з любові до людини.

Патріотизм починається з колиски

Василь Сухомлинський

Патріотизм (від гр. patriotes — батьківщина) — любов до своєї батьківщини, відданість своєму народу, гордість за свій народ, прагнення захистити його надбання, продовжити примноження його загальнолюдських і національних морально-духовних цінностей.

Як зазначав В.О. Сухомлинський, патріотизм як діяльна спрямованість свідомості, волі, почуттів діалектично пов'язаний з освіченістю, етичною, естетичною й емоційною культурою, світоглядною стійкістю, творчою працею.

Проблема патріотизму була актуальною з давніх часів. Він проникає в усе, що пізнає, робить, до чого прагне і що любить особистість, і формується поступово під впливом навколишнього середовища та інших виховних чинників. Бути патріотом – означає любити материнську мову, свій дім, батьків й усіх людей, природу рідного краю, звичаї, шанувати і примножувати традиції народу.

Патріотичний девіз:

*«Є на світі моя Країна,
де червона цвіте калина.*

*Гори, ріки і долина –
це моя Україна»*

Від того, наскільки молоде покоління буде пройняте патріотичним почуттям, залежить й міцність Української держави.

Основними характерними ознаками патріота є (рис. 1.1.1) :

Рис. 1.1.1 Характерні ознаки патріота

1.2 Визначення змісту та засобів, структури, завдань, патріотичного виховання

Патріотичне виховання у наш час – одна із важливих ланок системи виховної роботи.

Метою патріотичного виховання є: формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття любові до України, пошани до видатних вітчизняних історичних діячів, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків. Головною складовою патріотичного виховання є формування у молоді любові до рідної країни, що здійснюється, в першу чергу, сім'єю, безпосереднім соціальним оточенням через передавання певних культурних традицій, звичаїв, обрядів, вірувань. Патріотичне виховання своєю метою ставить прищеплення дітям віри в українську ідею. Шляхи досягнення та реалізації мети розміщені у (рис. 1.2.2)

Рис.1.2.2 Шляхи реалізації мети

Значну увагу патріотичному вихованню молоді приділяють органи державної влади, які здійснюють його переважно через формування готовності до захисту Вітчизни, поваги до чинного законодавства та засад демократичної, правової держави, поваги до української історії, видатних пам'яток культури. Структура патріотичного виховання складається з таких складових: (рис. 1.2.3)

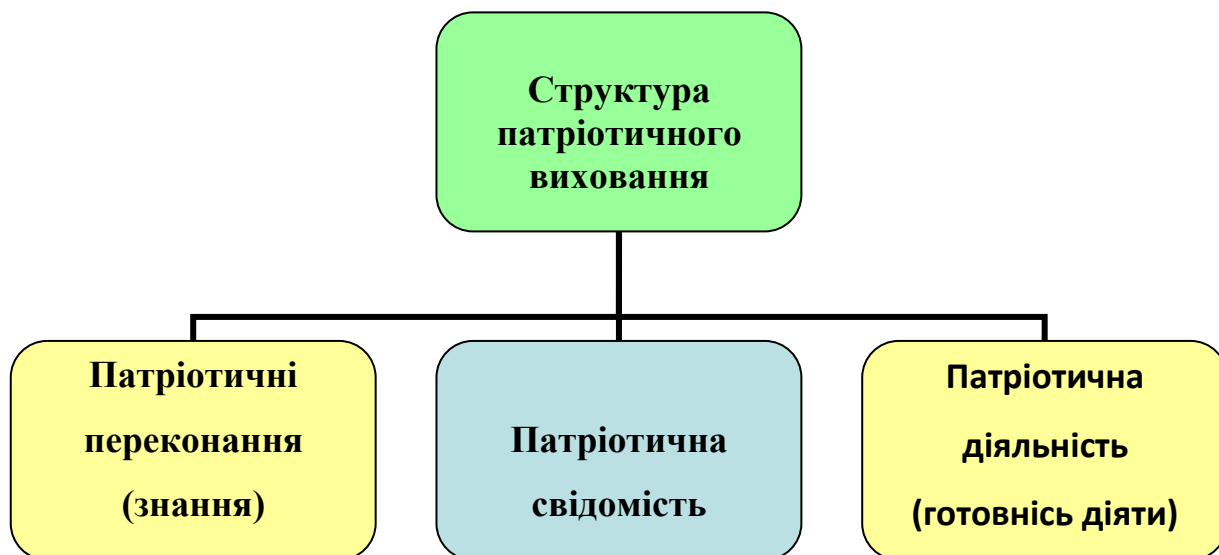

Рис. 1.2.3 Структура патріотичного виховання

До патріотичних переконань належать:

- визнання визначальної ролі народу й Батьківщини в житті людини; визнання здатності українського народу побудувати власну державу й навести у ній порядок;
- віра у майбутнє України та українського народу;
- віра у незламність, силу, стійкість, міць та справедливість держави;
- віра у невичерпні сили, талант, неповторність, працьовитість українського народу.

Національна свідомість включає:

- любов до України, історичного й самобутнього образу свого народу;
- віру у духовну силу народу та його призначення;
- силу волі й відповідальність за те, щоб народ України посів почесне місце у цивілізованому світі;
- систему вчинків, що є наслідком любові до Батьківщини;
- уміння осмислювати історію, культуру, мистецтво, цінності, мораль, звичаї, обряди, символіку свого народу;

Патріотична діяльність включає:

- усвідомлення глибокого зв'язку з народом, участь у його справах, турбота про його благо;
- збереження та примноження культури, традицій, звичаїв, обрядів рідної країни;
- знання символів своєї Батьківщини;
- діяльність, спрямовану на утворення державності свого народу, зміцнення своєї держави та готовність її відстоювати;
- знання історії свого роду, народу, прихильність до рідних місць;
- сумлінне виконання своїх обов'язків у навчанні, вміння творчо працювати.

У роботі класного керівника з патріотичного виховання підростаючого покоління є багато засобів і методів впливу, але найважливішим є участь кожної особистості в конкретній діяльності.

У зв'язку з цим, величезного значення набуває визначення завдань, змісту та засобів патріотичного виховання дітей шкільного віку.

До основних завдань патріотичного виховання належать:

- формування любові до рідного краю;
- формування духовно-моральних взаємин;
- формування любові до культурного спадку свого народу;
- виховання любові, поваги до своїх національних особливостей;
- почуття власної гідності як представників свого народу;
- толерантне ставлення до представників інших національностей, до ровесників, батьків, сусідів, інших людей.

Звичайно, патріотичне виховання має вирішувати ширше коло завдань, ніж ті, що зазначені. Це не лише виховання любові до рідного дому, сім'ї, але й виховання шанобливого ставлення до людини-трударя та результатів її праці, рідної землі, захисників Вітчизни, державної символіки, традицій держави, загальнонародних свят. Виховання у школярів любові до Батьківщини, до своєї Вітчизни – завдання надзвичайно складне. Шкільний вік, як період становлення особистості, має свої потенційні можливості для формування вищих моральних почуттів, до яких і відноситься почуття патріотизму. Справді, якщо патріотизм – це почуття приязні, відданості, відповідальності і т.д. до своєї Батьківщини,

то дитину ще в шкільному віці необхідно навчити бути приязною, відповідальною (мал.1.2.1).

Мал. 1.2.1 Ми діти твої Батьківщино!

Перш ніж дитина навчиться співпереживати бідам та проблемам Батьківщини, вона повинна навчитися співпереживанню як людському почуттю. Захоплення

просторами країни, її красою та природними багатствами виникає тоді, коли дитину навчили бачити красу безпосередньо навколо себе. Також, перш ніж людина навчиться трудитися на благо Батьківщини, необхідно навчити її добросовісно виконувати трудові доручення, прищеплювати любов до праці.

У шкільному віці важливо формувати здатність дитини пізнавати себе як члена сім'ї, родини, дитячого колективу; як учня, жителя міста чи села; виховувати у неї любов до рідного дому, школи, вулиці, своєї країни, її природи, рідного слова, побуту, традицій.

У підлітковому віці виховується духовно осмислений, рефлексивний патріотизм, який поєднує любов до свого народу, нації, Батьківщини з почуттям поваги до інших народів, своїх і чужих прав і свобод.

У старшому шкільному віці пріоритетними рисами ціннісного ставлення до Батьківщини є відповідальність і дієвість. Діти не лише ідентифікують себе з українським народом, але й прагнуть жити в Україні, мріють пов'язати з нею свою долю, служити Вітчизні на шляху її становлення як суверенної і незалежної демократичної, правової і соціальної держави; трудитися на її благо, захищати її; поважати Конституцію і виконувати норми Закону; бережно ставитися до етно-етичної культури народу України; володіти рідною та державними мовами; визнавати пріоритети прав людини, поважати свободу, демократію, справедливість. У ситуації, яка склалась в Україні, формування соціальної ментальності особистості є головною домінантою системи виховання. Процес патріотичного виховання має бути підпорядкований набуттю дитиною вмінь ототожнювати себе з державою, власним родоводом, а також формуванню відчуття відповідності власних вчинків і позицій ідеалам духовності.

РОЗДІЛ 2. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ВИХОВНІЙ РОБОТІ

2.1. Сучасна діяльність класного керівника

*Зібратися разом – це
початок.
Триматися разом – це
прогрес.
Працювати разом – це
успіх!*(мал.2.2.2)
Генрі Форд

Мал. 2.2.2 Дружний колектив – сильна нація!

Основне призначення класного керівника зумовлене сучасними завданнями, які ставить перед собою суспільство, — максимальний розвиток кожної дитини, збереження неповторності, розкриття потенційних талантів, розвиток знань, умінь і навичок та створення умов для духовного, розумового та патріотичного вдосконалення. Класний керівник планує і координує всю виховну роботу з класом.

Найбільш правильно буде утворюватися робота, коли ми, класні керівники, складаємо свої авторські (адаптовані) програми виховання дітей або розробляємо концепції виховних систем класів, використовуючи такі методи планування, як прогнозування, програмування, моделювання, проектування. Потім у нас виникає набагато менше проблем зі встановленням цілей, вибором змісту і способів організації виховного процесу. Як результат, процес виховної діяльності стає більш продуманим, цілеспрямованим і ефективним.

Виховну систему класу можна створювати окремо. Наприклад, для 5-9-х класів у практику виховної роботи з класом можна втілити таку модель виховної системи:

Духовність – інтелектуальний потенціал – компетентність – це та могутня сила, від якої залежить конкурентоспроможність молодшої людини у теперішньому столітті.

2.2. Інноваційні прийоми та хмарні технології при проведенні виховної роботи

Хто осягає нове, плекаючи старе, той може бути вчителем

Конфуцій

Сучасний класний керівник – лідер нової формації, людина компетентна, відповідальна, здатна мислити неординарно та приймати нестандартні рішення. Це нитка, яка зв'язує в одне ціле дитину, вчителя-предметника, батьків, громадськість.

Школа має на меті підготувати молодих людей до життя у відкритому демократичному, культурному, гуманному і громадянському суспільстві, виховати особистість. Забезпечити їх не тільки знаннями та навичками, а й надати соціальну підготовку і сприяти моральному та емоційному розвитку, розвитку громадянина, належить саме вчителю, захиснику національних і державних інтересів.

У педагогічній спільноті активно обговорюється питання, як можна використати Інтернет - технології, щоб забезпечити високоякісну освіту та виховання і дати шанс на краще життя.

Ми наголошуємо, що програмне забезпечення удосконалюється та оновлюється практично щодня і будь-який загальноосвітній навчальний заклад, навряд чи, зможе змінювати свою комп'ютерну техніку та програмне забезпечення відповідно до мінливих тенденцій розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

Такі технології як веб, віртуальні, хмарні радикальним чином змінюють навчальні заклади, навчально-виховний процес, природу освіти та її доступність. Як показує досвід розвинених зарубіжних країн, відмінним рішенням вищеописаних проблем є розбудова інноваційної школи на засадах упровадження «хмарних технологій» у навчально-виховний процес.

Останнім часом масштаби впровадження хмарних технологій стрімко зростають. У галузі освіти відбувається справжня революція (рис.2.2.4). Тепер, щоб вчитися, вчителю не обов'язково стояти біля дошки. Вчитися можна скрізь:

у приміщенні та на відкритій місцевості, під деревом, на борту морського чи повітряного судна.

Рис. 2.2.4 ІКТ в освіті.

Для цього потрібно лише підключитися до мережі Інтернет.

Ми стаємо свідками швидкого впровадження хмарних технологій у системі освіти та розбудови єдиного інформаційного простору.

Приклади використання хмарних технологій у школі:

- використання Web-додатків;
- електронні журнали і щоденники;
- он-лайн сервіси для учбового процесу, спілкування, тестування;
- системи дистанційного навчання, бібліотека, медіа тека;
- сховища файлів, спільний доступ; спільна робота;
- відео конференції;
- електронна пошта.

Основні переваги, які можуть дати хмарні технології школі, очевидні:

- економія засобів на придбання програмного забезпечення;
- зниження потреби в спеціалізованих приміщеннях;
- виконання багатьох видів навчальної роботи;
- антивірусна, антихакерська безпека, відкритість освітнього середовища для вчителів і для вихованців.

Крім того, дані технології надають змогу для покращення роботи класним керівникам при вихованні майбутнього громадянина України.

Незважаючи на очевидні переваги, концепція хмарних технологій піддається і значній критиці. Основні претензії пов'язані, насамперед, із безпекою. Однак, не зважаючи на сумніви, схоже, що хмарні технології мають значні перспективи. Тепер у будь-якій аудиторії можна організувати сучасний навчально-виховний процес, використовуючи ноутбуки і безпроводну мережу.

Для роботи учні використовують іpad-и, ноутбуки або нетбуки, що підтримують безпроводне підключення за стандартом Wi-fi. Наповнення електронного освітнього простору навчального закладу здійснюють викладачі, учні нашої школи. Інтернет міцно увійшов у повсякденне життя. Роль учителя в навчально-виховному процесі щоразу збільшується.

Тому необхідно модернізувати свою роботу, озброїтись сучасними комунікаційними технологіями, адже змінюється не тільки суспільство, а й роль самого шкільного вчителя, його підхід до виховання.

Причини, чому хмарні технології корисні у навчанні та вихованні (рис 2.2.5):

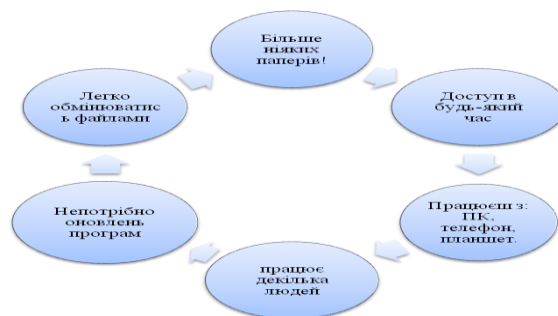

Рис. 2.2.5 Користь хмарних технологій

Зовсім недавно про масове використання у школі новітніх інформаційних технологій ми тільки мріяли! А сьогодні кожен школяр та вчитель мають таку можливість. Сучасні інформаційні технології - це не просто нова техніка, що дозволяє підвищити, поліпшити, зацікавити. Це можливість змінити форми і стиль взаємодії учня та вчителя й ефективно домагатися основних результатів навчання і виховання. З часом іграшки змінюються. У сучасних дітей улюблена іграшка – комп'ютер. Це може нам подобатися, а може не подобатися. Якщо не можеш змінити те, що тобі не подобається, зміни своє

ставлення до нього. І ми змінили! Наступний етап – озброїться цим інструментом та із розважального перетворити комп’ютер на навчальний. Тому не дивно, що сьогодні ми починаємо заповнювати блогами віртуальний простір. Адже блог – це ще одна можливість для навчання. Наявність блогу – ознака того, що вчитель йде в ногу з часом.

Мета створення блогів:

- забезпечити ознайомлення вчителів з інформаційно–комунікаційними технологіями;
- формувати інформаційну культуру, виховувати учнів, здатних до життя в інформаційному суспільстві;
- поповнювати інформаційно – навчальне середовище матеріалами для обміну педагогічним досвідом, методичними розробками, програмами, електронними навчальними матеріалами;
- створити коло спілкування: батьки – учні – вчитель;
- представлення власного педагогічного досвіду;
- популяризація професії;
- залучення дітей до активної участі в житті класу, школи та країни;
- зацікавити дітей у використанні сучасних методів навчання;
- виховувати повагу до традицій класу, школи, рідного краю.

Основні функції блогів:

✓ Блог – це офіційне представлення події класу в Інтернеті, яке може містити найрізноманітнішу інформацію.

✓ Блог – це засіб організації навчально-виховного процесу в умовах Інтернету.

✓ Блог – це засіб відображення основних напрямків масово-виховної роботи з учнями та батьками.

✓ Блог – це засіб відображення щоденної роботи вчителя та дітей.

- ✓ Блог – засіб спілкування учнів, вчителів, батьків

Враховуючи інформаційні потреби у суспільстві та сучасних учнів закладу «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І.Пирогова ВМР», нами були створені наступні блоги :

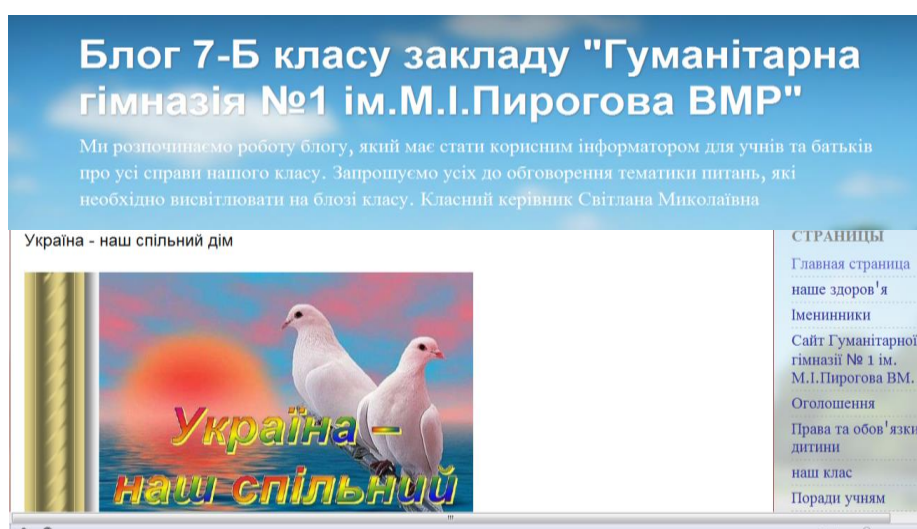
Блог 7-Б класу закладу «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І.Пирогова ВМР»

Адреса блогу: <http://bestpupils110.blogspot.com>

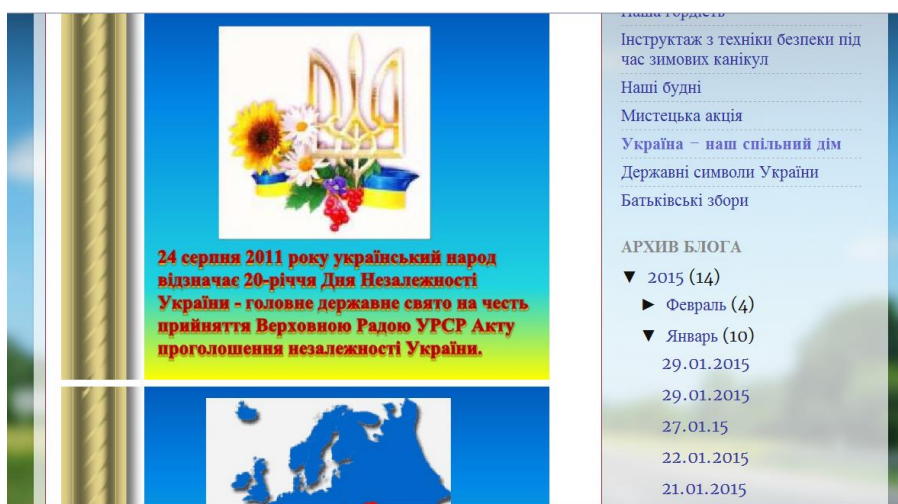
Даний курс скомпонований з патріотичних матеріалів, в яких містяться презентації з елементами інтерактивності для пояснення поданого виховного матеріалу (мал. 2.2.4 – мал. 2.2.12).

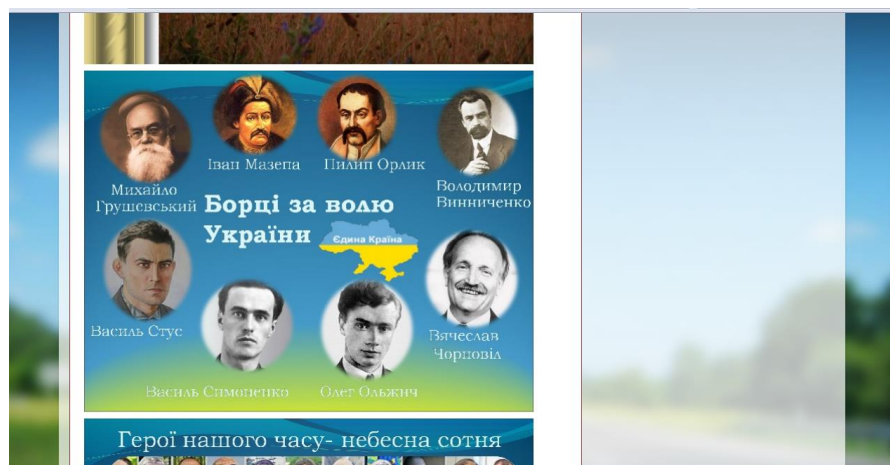
Мал. 2.2.4 Головна сторінка блогу 7 – Б класу

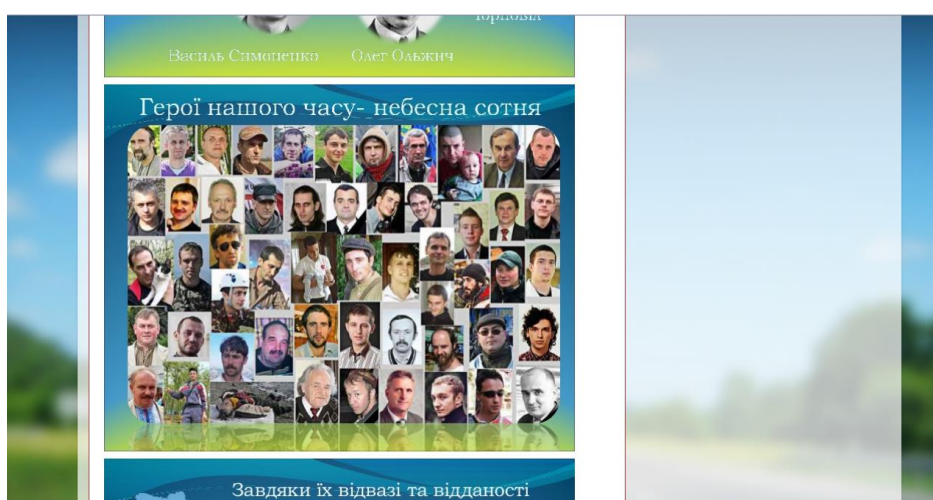
Мал 2.2.5. Сторінка блогу «Україна- наш спільний дім»

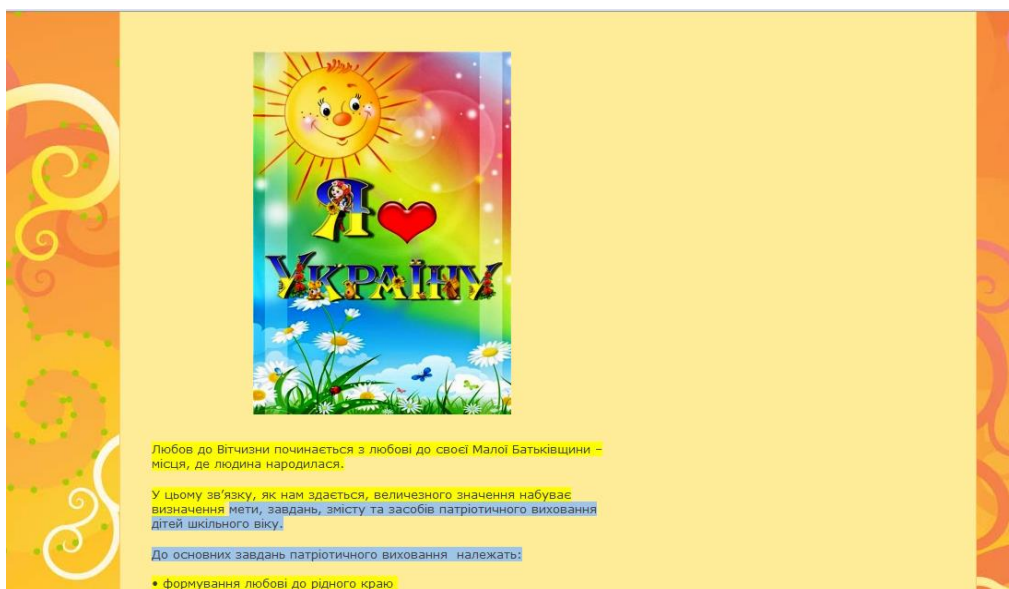
Мал 2.2.6. Сторінка блогу «Україна- наш спільний дім»

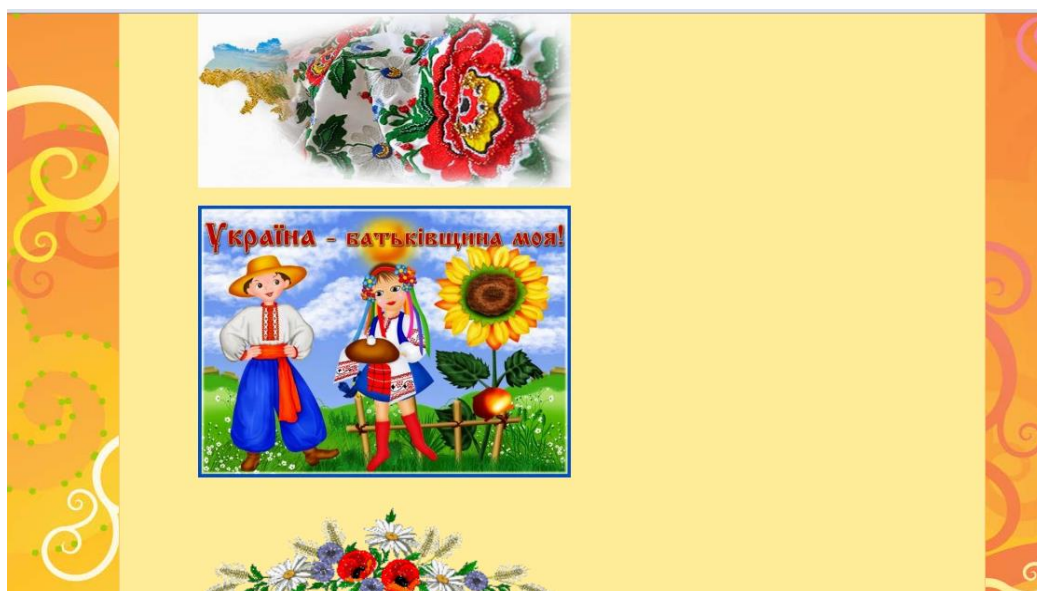
Мал 2.2.7. Сторінка блогу «Борці за волю України»

Мал 2.2.8. Сторінка блогу «Борці за волю України»

Мал. 2.2.11 Сторінка блогу «Ми діти твої, Україно!»

Мал. 2.2.12 Сторінка блогу «Ми діти твої, Україно!»

Використання ІКТ сприяє тому, що за короткий час особистість спроможна засвоїти та переробити великий обсяг інформації. Саме тому, на нашу думку, наочне подання інформації має велике значення під час усіх етапів виховання!

РОЗДІЛ 3. ПАТРІОТИЧНІ ВЧИНКИ (З досвіду роботи)

3.1. Батьківщина – мальовничий край

Подорожуючи нашою країною, діти знайомляться з Батьківщиною, її культурою, минулим і сьогоденням, відвідують музеї, меморіальні комплекси, які своєю емоційною силою впливу будять у серцях дітей скорботу за полеглими, любов і повагу до старшого покоління, що відстояли для них свободу і незалежність. Такі подорожі можуть зіграти неоціненну роль у патріотичному вихованні дітей. Таким чином, в учнів виховується патріотичне ставлення до рідних місць (мал. 3.1.13).

«East or west – Home is best!!!»

«Де не де, а дома – краще!»

Так - говорить прислів'я.

Сьогодні, дійсно, велика кількість людей прагне відпочивати за межами рідної країни - і це не дивно. На даний момент туризм за кордоном є більш

розвинений та рекламований, адже на кожному кроці ми маємо нагоду споглядати різноманітні закордонні тури, які запрошують нас на відпочинок.

Мал. 3.1.13 Визначні місця України

І ця проблема «сидить» дуже глибоко. Та стає прикро, що люди не бачать краси, яка оточує нас навкруги. Наша країна стоїть на порозі до взаємовідносин з Євросоюзом. Який би шлях не обрав наш народ, ми маємо знати історію нашої країни, маємо бачити нашу неповторну красу, знати усі визначні місця України та зуміти донести про нашу країну до наших дітей і всіх народів світу.

Школа - це заклад, де дітей не тільки навчають, але й виховують справжнього громадянина України.

У 1959 році ООН ухвалила Декларацію прав дитини, головною тезою якої є:

«Людство зобов'язане давати дитині все краще, що воно має».

«Чим же ж їх можна здивувати!» Та виявилось: «усе геніальне – просте».

Отож, керуючись цим, нами було поставлено мету: показати найкрасивіші місця нашої країни та рідного міста. Перша наша поїздка відбулась до Кам'янець – Подільського. І, будучи вже, в дорозі, стало зрозуміло, що вибір зроблено правильно. Колектив стає іншим: згуртованим, дружнім, добрим, турботливим, життєрадісним. Звісно, маючи потужну підтримку батьків класу, ми подорожували далі. Відвідали мармурову печеру в Кривчі, фортеці в Хотині та Кам'янець-Подільському. Для того, щоб діти прагнули до кращого, для порівняння ми відвідали європейські країни: Польщу, Німеччину, Чехію, Францію, Бельгію.

Чудова екскурсія відбулася до парку «Київська Русь», де діти мали нагоду побачити, яким було життя на Україні багато років тому. Ви навіть не уявляєте, які враження були в дітей, коли ми відвідали Меджибіж! Наші діти були захоплені прекрасним краєвидом! Також відвідали музеї Вінниччини, а саме: музей – садиба ім. М.І.Пирогова, краєзнавчий музей, музей Подільського краю, приміщення лісового господарства.

Безпосередньо висловив свою думку учень класу Горбатюк Андрій: «Кожна наша поїздка, не обходилась без радощів. Ми всі дружно дивились на красиву природу, фортеці, слухали та співали пісень. Екскурсії були дуже цікаві. Мені подобаються поїздки з однокласниками».

«Відвідування школи може бути приємним, якщо там є гарні друзі, вчителі, цікаві новини, різноманітні та захоплюючі екскурсії, конкурси, і багато цікавих поїздок. Я обожаю ходити до школи!» - каже учениця класу Олександра Дзись.

Побувавши з дітьми у вищеперерахованих місцях, було зрозуміло, що у нас на Україні є багато прекрасних місць, про які варто розповідати та показувати!

3.2. Об'єднані патріотизмом

Синьо-жовті кольори на будівлях, мостах, парканах – кольори нашого прапора. А українські візерунки на вишиванках, рушниках, жіночих сумках, навіть на автомобілях.

Все це наші символи, наші обереги, духовна спадщина... Сьогодні, як ніколи, чітко і безкомпромісно усвідомлюєш, що це українське минуле, сьогоднішнє і майбутнє.

Проходячи повз наш заклад, кожен вінничанин насолоджується красою нашого паркану. Це символічний дарунок випускних 11 та 10-х класів рідній гімназії та Україні (мал. 3.2.14). Учні вклали в ці картини-проекції часточку своєї душі і прагнення побачити Україну мирною. Український орнамент розцвів дивовижними квітами, наче пісня народна, закодована у візерунок. І українська хата, затишна і гостинна, з'явилась на шкільному подвір'ї. Спокоєм і миром віє з її привітних віконць. І також заколосилось золоте поле соняшників під блакитним небом - своєрідний символ України. І мудрість народна, усна творчість, увіковінчена в книгах: Україна єдина, неподільна.

Мал. 3.2.14 Художній дарунок випускників рідній гімназії

Доброю традицією у нашій школі стало закінчувати навчальний рік Днем здоров'я, який сприяє згуртуванню учнівських колективів, прищеплює навички здорового способу життя та дає змогу в кожному класі виявити справжніх патріотів.

Оскільки одним із найсуттєвіших показників моральності людини є любов до Батьківщини та відданість своєму народу, то спільна робота об'єднала патріотичне ставлення до рідного краю, а саме, до нашого рідного Поділля.

Школярі з гімназії №1 в рамках екологічної акції «стежиною весни до літа»(мал.3.2.15),

в парку Дружби народів збирали сміття, садили дерева, проводили конкурси, флешмоби та просто спілкувались один з одним.

Мал.3.2.15 Екологічна акція

«стежиною весни до літа»

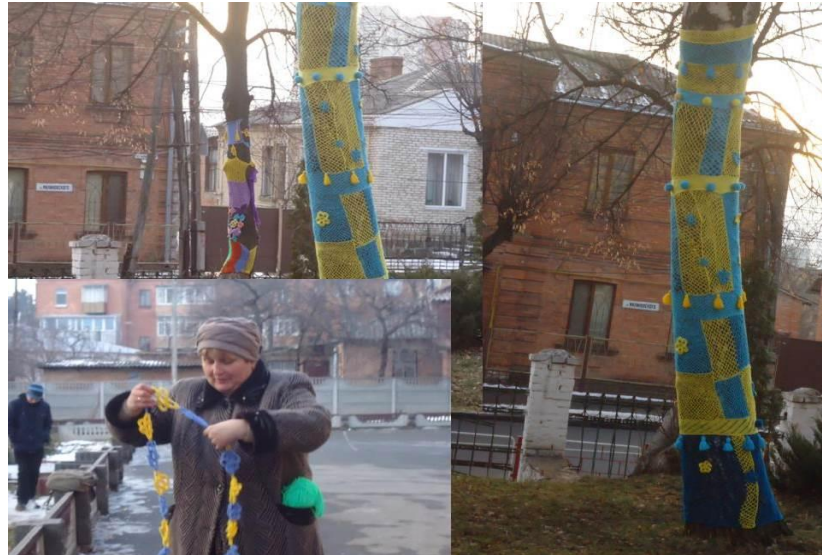
Стало традицією відвідувати Вороновицький дитячий будинок «Родинний дім»(мал.3.2.16). Діти їдуть туди не тільки з подарунками, але й готують цікаві конкурси та розваги.

Мал. 3.2.16 У дитячому будинку «Родинний дім»

Крім того, перед Новорічними святами учні взяли участь у ярнбомбінгу(мал. 3.2.17), де прикрасили дерева в патріотичному стилі.

«Слава Україні!!!» – а у відповідь: «Героям Слава!!!» – було чути від кожного класу. Патріотичний дух та незламна віра в перемогу впродовж усього періоду супроводжує всіх вихованців.

Мал. 3.2.17 Ярнбомбінг

Також у нашій школі проводяться й інші патріотичні заходи, такі як: флешмоби, виховні години, благодійні акції, зустрічі з учасниками АТО.

Було також знято відео у підтримку наших бійців, наших воїнів, які зараз перебувають на Сході і захищають нас від ворога, щоб підтримати їхній бойовий дух та стійкість.

І хоч ми зараз далеко від них, але думками та вірою у краще ми завжди з ними, завжди будемо підтримувати наших солдатів, які віддають за нас своє життя, які щодня і щоночі виборюють мирне небо над головою для кожного з нас і борються за щасливе майбутнє своїх дітей.

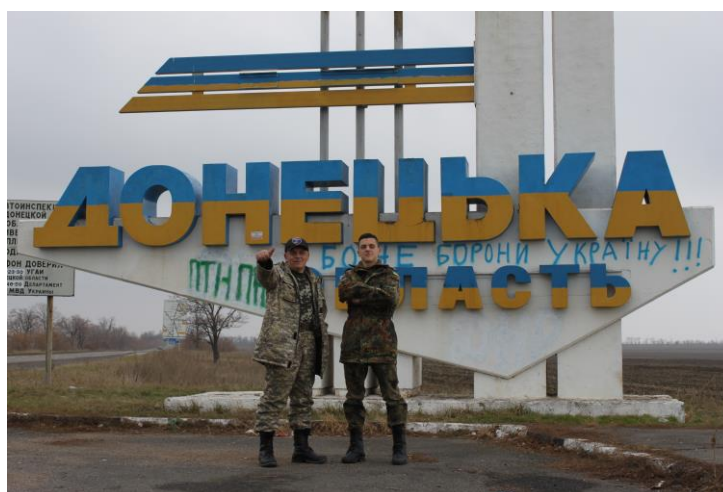
Як боляче, що небо не мирне над нашою землею, що рвуться снаряди, вбивають людей, наших військових і добровольців, цвіт нації. І сльози матерів, як у минулому столітті, знову зрошують українську землю болем і відчаєм. Хоча ні, не відчаєм, бо виростає з цих сліз тверда впевненість, що нас не здолати, що ми переможемо, бо ми боронимо свою рідну землю.

3.3. Патріотичні справи батьків, дітей та вчителів

Педагоги, учні, батьки долучилися до збору військових реліквій для музею «Патріот», який незабаром відкриється у закладі і міститиме такі тематичні експозиції:

- Велика Вітчизняна війна
- Афганістан
- АТО на Сході України

Подарунок із зони АТО передали бійці 9-го батальйону територіальної оборони учням 1-ї школи - гімназії. Так як ділитись воякам нічим, віддали найцінніше - прапор України, який пройшов Майдан та був на БМП під час боїв на Сході. Синьо-жовтий стяг привіз волонтер, батько одного із школярів Сірак Андрій Сергійович (мал. 3.3.18 – 3.3.19).

Мал. 3.3.18 Батько і син - волонтери

Мал. 3.3.19 Цей прапор – святиня для кожного з нас!

Прапор – святиня!

Цей прапор – святиня для кожного з нас!
 Він з першого дня на Майдані. Не раз
 Скрізь дим і вогонь коло спалених шин
 Він гордо здіймався і майорів.
 Обшарпаний вітром азовських степів
 Під Маріуполем він височів.
 Ні кулі, ні «Гради» його не злякали...
 Ми горді, що нам його передали!
 В руках у студентів, а потім бійців
 Він разом із ними Життя боронив,
 Свободу і Гідність, Єдину країну -
 Непереможну святу Україну.

«Мій батько, Мельничин Микола Ярославович, 1978 року народження, служить військовим лікарем у Військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону, майор медичної служби. Вперше був відряджений у липні 2014 року до мобільного госпіталю в Луганській області, де перебував майже два місяці. На даний час перебуває в дев'яносто п'ятій окремій аеромобільній бригаді в Донецькій області (мал. 3.3.20). Мій тато там лікує поранених людей, які одержали поранення на полі бою. Багато з них завдячують йому здоров'ям та врятованим життям. Моя мама, молодший братик, я та вся наша родина дуже сумуємо за ним і бажаємо йому швидше повернутися додому живим та здоровим», – розповіла учениця 7 –Б класу Юлія Мельничина.

Мал. 3.3.20 Мельничин Микола Ярославович

«Моя мама- волонтер (мал.3.3.21). Вона- член вінницької кулінарної сотні «Кулінарні бджоли» (мал.3.3.22 – 3.3.23). Вона разом з іншими жінками сушить для бійців АТО борщі. Я пишаюся своєю матусею», - розповідає семикласник Муравльов Даниїл.

Мал. 3.3.21 Моя мама- волонтер

Мал.3.3.22 Волонтерська допомога

Мал.3.3.23 Кулінарні бджоли

Учні долучились до волонтерської діяльності батьків та вчителів: передали теплий одяг, солодощі, неодноразово побували у Військово-медичному клінічному центрі центрального регіону... Солдатам у зону АТО від дітей було передано банер (мал.3.3.24) «Молимося за Вас! Україна єдина!»

Мал. 3.3.24 Банер «Молимося за Вас! Україна єдина!»

Також діти писали солдатам листи (мал.3.3.25). У кожному листі – побажання перемоги і швидшого повернення додому.

Мал.3.3.25 Листи солдатам

Хвилюючою була зустріч із пораненими бійцями, які перебувають на лікуванні у Вінницькому військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону.

Зі сльозами на очах діти слухали розповіді бійців і, на знак вдячності, подарували їм концерт (мал.3.3.26).

Мал.3.3.26 Концерт для бійців

Ми переконуємося, що наші діти ростуть справжніми патріотами України.
Це проявляється у їхніх діях, вчинках, віршах.

Поезії Дмитра Луняка, учня 9-А класу

ЛИСТ НА СХІД

Привіт, мій друже. Ти тримайся там.
Ти мужній і хоробрий. Вірю в тебе.
У тебе вірить і твоя сім'я,
Твоя земля і синє рідне небо.

Хай лист дійде через вогонь і дим,
Хай долетить до тебе слово щире.
Прошу: ти тільки повернись живим,

І не втрачай надію й в краще віру.

Бо правда є за нами. В світлий час
Вона в серцях нехай горить вогнями.
В важку хвилину згадуй ти про нас.
Ми із тобою душами й серцями.

Бо з нами Бог. Хай він тебе хранить.
Ще затріпоче крізь війну й тривоги
Пшениці лан і неба синь – блакить.
Ти принесеш країні перемогу!

Єдині ми з тобою. Ти – наш брат!
Тебе в біді ніколи не покинем!
За тебе будем до кінця стоять,
Як ти стоїш за нашу Україну!

Ти гордість наша й слава! Ти це знай.
За тебе моляться, тебе кохають.
З любов'ю це пишу. Ну все. Бувай.
І бережи себе. Тебе завжди чекають.

НЕ ПЛАЧТЕ, МАМО!

Знов природа стрічає нас сонячним днем –
Теплим, лагідним, світлим і милим.
А його під гарячим пекельним вогнем
Куля снайпера в серце зустріла.

Він іще чотирьох своїх друзів закрив
У бою за одне східне місто.
У душі до кінця ніс любові порив,
А вернувсь - вантажем номер 200.

Мамо, ви лиш не плачте! Минуть і ці дні.
Ви пишайтесь тепер своїм сином.
Знову постріли в небо. Сльоза по труні,
Вкритій прапором жовто - синім.

Мамо, він Україну і Вас так кохав!
Почуття це мав в серці без краю.
Він не вмер, він ще жити буде поміж нас,
Бо герої - віки не вмирають.

Він – де сумно курличуть тепер журавлі,
Він живе у піснях свого роду.
Він в безмежних полях на батьківській землі,
Він – у пам'яті свого народу!

Мамо, Ви ж бо зростили для кожного з нас
Патріота, Героя, Людину.
Ви не плачте... Не треба. На нього й на Вас
Щиро молиться вся Україна.

РОЗДІЛ 4. ПАТРІОТИЧНІ ЗАХОДИ

4.1. Батьківські збори.

«Громадянин виховується з дитинства»

Мета:

- залучити батьків до обговорення питань патріотичного виховання школярів;
- розкрити сутність і значення праці батьків та педагогів з патріотичного виховання дітей.

Попередня робота:

1. Анкетування батьків з проблеми патріотичного виховання, обговорюваної на зборах.
2. Виготовлення пам'яток на тему зборів.
3. Фотовиставка "Вінниця – моє рідне місто".
4. Консультації для батьків з проблеми патріотичного виховання школярів, історичні довідки про місто.

Хід зборів.

1. Вступ.

Вчитель знайомить батьків з фотовиставкою, дякує за повні щирі відповіді на анкету, коротко резюмує отримані відомості (мал. 4.1.27- 4.1.28).

Малюнки 4.1.27- 4.1.28 Фотовиставка «Тобі, моє прекрасне місто»

2. Концерт дітей для батьків (пісня, вірші про Вінницю, танець)

3. Круглий стіл. Дискусія "Яку людину ми називаємо громадянином?"

Бути громадянином - значить свідомо й активно виконувати цивільні обов'язки і громадянський обов'язок перед суспільством, Батьківщиною,

володіти такими якостями особистості, як патріотизм, гуманне ставлення до людей.

Зачатки цих якостей треба формувати в дитині якомога раніше. Любов до Вітчизни починається з любові до своєї Малої Батьківщини – місця, де людина народилася. Виховання патріотизму розпочинається з родини. Це найближче її оточення, де вона пізнає такі поняття, як "праця", "обов'язок", "честь", "Батьківщина". Якщо батьки хочуть, щоб дитинка виросла патріотом, то, в першу чергу, їм доведеться звернути увагу на себе.

Почуття Батьківщини починається в дитини зі ставлення до найближчих людей - батька, матері, дідуся, бабусі. Це коріння, що зв'язує її з рідною домівкою і найближчим оточенням. Патріотичне виховання необхідне для будь-якого народу, будь-якої держави, інакше вони приречені на загибель. Однак здійснювати це виховання потрібно дуже чуйно і тактовно, і займатися ним треба спільно: батькам і вчителям, з малих років прищеплюючи дитині повагу і любов до рідної землі.

Сформуванню моральної основи і допомогти дитині успішно увійти в сучасний світ, посісти гідне місце в системі відносин з оточуючими неможливо без виховання любові до близьких і своєї батьківщини, поваги до традицій і цінностей рідного народу, доброти і милосердя...

Перш ніж дитина почне сприймати себе як громадянин, їй потрібно допомогти в усвідомленні свого власного "я", своєї сім'ї, своїх коренів - того, що близьке, знайоме, зрозуміле.

Сім'я займає провідне місце в системі патріотичного виховання. У сім'ї, як первісному осередку суспільства, розпочинається процес виховання особистості, формування і розвитку патріотизму, який надалі триває в освітніх установах.

Відчуття Батьківщини розпочинається із захоплення тим, що бачить перед собою дитина, чим вона дивується і що викликає відгук у її душі..

4. Прослуховування диктофонного запису з розповідями дітей «Я люблю своє місто Вінницю». Гра для батьків «Дізнайся по голосу»

5. Вікторина для батьків на тему "Чи знаєте Ви своє місто?" (гра «Ромашка», запитання написані з виворітного боку пелюсток).

1. Хто заснував наше місто?

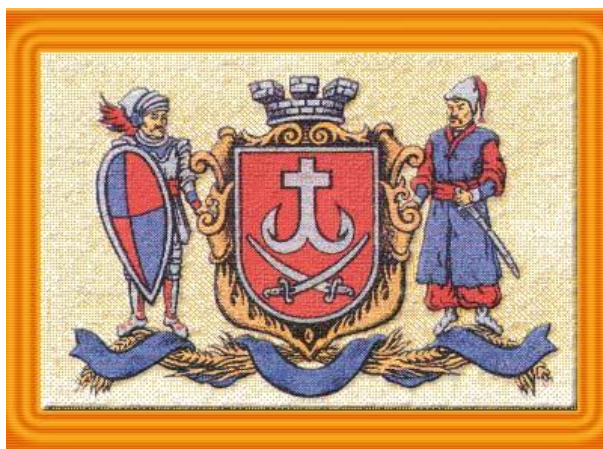
З давніх часів територія, яку займає сучасна Вінниця, була заселена (археологи знайшли знаряддя праці епохи неоліту, поховання бронзового століття, ранньослов'янські поселення черняхівської культури...) З ім'ям племінника великого литовського князя Ольгерда – Федора Коріатовича пов'язане заснування Вінниці: 1363 р. він заклав дерев'яну фортецю на високій кручі, нижче впадання в Буг річки Віннички. А сама назва "Вінниця" зустрічається вже в документі, підписаному королем Владиславом Ягайлом в Кракові 13 червня 1385 р.

2. Що означає назва нашого міста?

Серед багатьох версій, що пояснюють назву міста, мабуть, найімовірніші ті, котрі ґрунтуються на таких словах: "вінниця" – винокурня; старослов'янське "вьно" – посаг, придане, отримане Коріатовичами, і Вінничка – річка.

3. Що зображено на гербі міста і що цей символ означає (мал. 4.1.29)?

16 травня 1993 р. рішенням №28 сесія Вінницької міської ради затвердила малий герб: у червоному полі срібний хрест, нижня частина якого розділена і переходить у два гачки, відвернені один вліво, другий вправо; під ним схрещені лезом назовні шаблі. Щит обрамований декоративним картушем та

увінчаний срібною міською короною з трьома вежками. У Великому гербі в якості щитотримачів виступають давньолитовський воїн та козак.

Мал. 4.1.29 Символіка м.Вінниці

4. Які вулиці міста названі на честь письменників?

(Тичини, Коцюбинського, Шевченка, Островського, Пушкіна, Маяковського, Лермонтова, Гоголя, Шолом-Алейхема...).

5. Назвіть пам'ятки міста - сім чудес.

6. Музична пауза (пісня про Вінницю).

7. Знайомство батьків з народними прислів'ями про Батьківщину.

- Любов до Батьківщини сильніше смерті.
- Людина без Батьківщини - соловей без пісні.
- Бережи рідну землю, як мати кохану.
- Посіяне вчасно перлами зійде.
- Вдома стіни допомагають.
- Без кореня й полин не росте.
- Всяка сосна своєму бору шумить.
- Батьківщина - мати, умій за неї - постояти.
- Жить — Вітчизні служити.

- **8. Пам'ятка для батьків "Відомі люди про виховання любові до Батьківщини".**

- «У вашій родині і під вашим керівництвом росте майбутній громадянин, майбутній діяч і майбутній борець... Все, що відбувається в країні, через вашу душу і вашу думку повинно приходити до дітей» (А.С.Макаренко).
- «Посійте вчинок - пожнете звичку, посійте звичку - пожнете характер, посійте характер - і ви пожнете долю» (Вільям Теккерей).
- «Світлі дні дитячих вражень, отриманих від спілкування з рідною природою, проводжають людину в життя і укріплюють в ній бажання віддати свої сили служінню Батьківщині» (А.И.Герцен).
- «Справжньою школою виховання сердечності, душевності і чуйності є сім'я; ставлення до матері, батька, дідуся, бабусі, братів, сестер є випробуванням людяності»(О. Сухомлинський).

9. Підсумкова бесіда.

1. Формування громадсько-суспільної активності учнів – першочергове завдання виховання підростаючого покоління.
2. Сім'я – важливий фактор формування громадської активності дитини.
3. Ідейно-моральний приклад батьків – головний механізм формування суспільної активності учнів.

Анкета для батьків з проблеми патріотичного виховання.

1. Як Ви знайомите дітей з навколишнім світом?
2. Чи виховуєте Ви у своїй дитини дбайливе ставлення до природи рідного краю?
3. Чи розмовляєте Ви про події у рідному місті?
4. Буваєте на святах, присвячених Дню міста?
5. Як часто Ви з дітьми слухаєте (співаєте, розповідаєте) пісні, вірші про Батьківщину, про природу рідної країни?
6. Робите виїзди на природу?
7. Спільно читаєте книги?
8. Дивитесь телевізор?
9. На Ваш погляд, чи володієте Ви достатньою інформацією про рідну країну, місто, щоб відповісти на виникаючі у дитини запитання?
10. Чи потрібна Вам допомога педагогів в отриманні інформації про рідну країну, місто? В чомусь ще?

4.2 Тематика виховних заходів з патріотичного виховання у 5-11-х класах.

5 клас

- "В ім'я твого і мого життя" (сторінками історії)
- "Ніхто не забутий, ніщо не забуте"
- "Державний гімн України"
- "Що я знаю про Україну?"
- "Конвенція ООН та Конституція України про права дітей"
- "Про символіку України"
- "Герої завжди поміж нас"
- "Тарасове слово"
- "Твоя активна життєва позиція"

6 клас

- "Я - моя родина - Україна"
- "Згадаймо всіх поіменно"
- "І синє небо, і жовте колосся"(державна символіка України)
- "Люби і знай свій рідний край"
- "Традиції мого народу"
- "Мова рідна - слово рідне!"
- "Традиції моєї родини"
- " "Тарасовими шляхами"

7 клас

- "Україна – єдина країна"
- "Українці у світі"
- "Наші земляки"
- "Україна від козацьких часів до сьогодення"
- "Мій рідний край"
- "Народознавчий конкурс ерудитів"

- "Життя та побут українців"
- "Запорізькі козаки"
- "Діти мають знати свої права"
- "Українська державність"

8 клас

- "Моя Україна, демократична і вільна, я з нею пов'язую долю свою"
- "Трагедії українського народу"
- "Я - громадянин і патріот держави"
- "Збережемо наш скарб - рідну мову"
- "Джерела духовності мого краю"
- "Українці за кордоном. Що таке діаспора?"
- "День Соборності України"
- "6 грудня - День Збройних сил України"
- "Є пам'ять, якій не буде кінця"
- "Воїни - інтернаціоналісти"
- "Українське козацтво: міфи та реалії"
- "Ми - єдиний народ"

9 клас

- "Громадянське суспільство - гарантія дотримання прав людини"
- "Гуманістична мораль у громадянському суспільстві"
- "Державні символи України"
- "Дебати: право на приватне життя"
- "Україна - європейська держава"
- "Видатні вчені України"
- "Ваш світлий Подвиг незабутній"
- "Твоя правова культура"

10 клас

- "Я — українець!"
- "Можна все на світі вибирати, сину, вибрати не можна тільки Батьківщину!"
- "Літопис мого родоводу"
- "Патріотизм - нагальна потреба України й кожного українця"
- "Ми різні, але ми єдині"
- "Демократія як загальнолюдська цінність"
- "Толерантність – моральний імператив сьогодення"
- "Славетні постаті України"
- "Конституційні основи держави"
- "Історія та сучасність рідного краю "
- "Взаємодія та співпраця з громадськими дитячими об'єднаннями та молодіжними організаціями "
- "Захист Вітчизни — обов'язок громадянина"
- "Сучасні гендерні стереотипи"

11 клас

- "Герої для нас як приклад..."
- "Якби я був політиком..."
- "Видатні постаті України"
- "Ми — громадяни України"
- "Соборність і злагода – умови процвітання України"
- "Україно! Ти — моя молитва!"
- "Гуманістична мораль і моральність — основа етики громадянськості",
"Правосвідомість громадянина"
- "Що означає бути патріотом?"
- "Лідер ХХІ сторіччя: соціально - психологічний портрет "
- "Інтеграція України в сучасному світі"

4.3. Анкетування учнів

Особливе значення мають методи опитування. Вони використовуються для того, щоб з'ясувати, чи розуміють досліджувані ті чи інші завдання, життєві ситуації, а також з метою одержати інформацію про інтереси, погляди, почуття, мотиви діяльності та поведінку особистості.

Методи опитування - це методи збирання інформації, які ґрунтуються на безпосередній (бесіда, інтерв'ю) чи опосередкованій (анкетування) соціально-психологічній взаємодії дослідника і опитуваного (респондента). Опитування передбачає одержання відповідей на поставлені запитання.

Анкета № 1

(Анкета призначена для дослідження методом самооцінки загальнокультурних компетенцій учнів. З її допомогою перевіряється, наскільки сформовані в учнів уявлення про свої права та обов'язки як громадянина своєї країни, розвинене почуття патріотизму, готовність демонструвати цілеспрямованість до удосконалення та розвитку суспільства на принципах гуманізму, свободи та демократії.)

1. Я цікавлюсь історичним минулим своєї країни.
- Так; Ні; Іноді.
2. Відчуваю гордість за Україну.
- Так; Ні; Іноді.
3. Цікавлюсь культурними цінностями(література, мистецтво, архітектура) своєї країни.
- Так; Ні; Іноді.
4. Слідкую за сучасними політичними подіями в нашій країні.
- Так; Ні; Іноді.
5. Знаю Конституцію України.
- Так; Ні; Частково.
6. Знаю основні права і обов'язки громадян України.
- Так; Ні; Частково.

7. Виконую обов'язки громадянина України.
- Так; Ні; Частково.
8. Ознайомлений (на) з сучасним становищем України на міжнародній арені.
- Так; Ні; Частково.
9. Викликають почуття гордості спортивні досягнення України.
- Так; Ні; Іноді.
10. Викликають почуття гордості технічні та наукові досягнення України.
- Так; Ні; Іноді.
11. Беру участь у громадському житті навчального закладу.
- Так; Ні; Іноді.
12. Знаю державну символіку України.
- Так; Ні; Частково.
13. Хочу змінити громадянство.
- Так; Ні; Іноді.
14. Готовий(ва) вести благодійну діяльність на користь тих, хто потребує.
- Так; Ні; Частково.
15. Готовий (ва) вести волонтерську діяльність.
- Так; Ні; Частково.
16. Толерантно ставлюсь до представників різних національностей, що проживають на Україні.
- Так; Ні; Іноді.
17. Вважаю, що Україна поліетнічна країна і в ній повинні проживати представники різних національностей.
- Так; Ні; Частково.
18. Хочу виїхати за кордон на постійне місце проживання.
- Так; Ні; Іноді.
19. Вважаю себе патріотом своєї країни.
- Так; Ні; Іноді.

Анкета № 2. Як Ви розумієте патріотичне виховання?

1. Як Ви розумієте патріотичне виховання?

- Любов до своєї Батьківщини і служіння йому.
- Нав'язування ідеології.
- Не знаю.

2. Як Ви розумієте термін «мужність»?

- Якості особистості з сильними рисами характеру.
- Якості особистості зі слабкими рисами характеру.
- Мені це незнайоме.

4. Необхідно зараз звертати увагу на патріотичне виховання покоління?

- Так. - Ні. - Не знаю.

5. Що означає для Вас «Батьківщина», «Вітчизна»?

- Це місце, де народився або виріс.
- Це термінологія, що позначає місце народження або місце

проживання.

- Я не знаю, що це означає.

6. Вважаєте ви себе патріотом? У чому це проявляється?

7. Як Ви вважаєте, ким і де має проводитися патріотичне виховання?

- У сім'ї.
- У школі .
- І в сім'ї, і в школі.

8. Коли необхідно робити основний акцент на патріотичне виховання?

- З раннього дитинства.
- У підлітковому і юнацькому віці.
- У більш зрілі роки.

9. Чи піднімалася тема патріотизму у вашому навчальному закладі?

- Так. - Ні. - Частково.

10. Чи вважаєш ти, що у школі повинен бути окремий навчальний предмет, пов'язаний з патріотичним вихованням?

- Так, я вважаю, що необхідний такий предмет, який звертає увагу

на патріотичне виховання.

- Ні, такий предмет в рамках шкільної програми не потрібен.

- Вважаю, що патріотичне виховання необхідно проводити в комплексі, а не тільки в рамках одного предмета.

11. Чи є потреба у патріотичному вихованні в наш час?

- Так, зараз, як ніколи, в наш час необхідно патріотичне виховання

- Я не бачу зараз в цьому сенсу.

- Я не уявляю, що це таке.

12. Чи є на Україні патріотизм?

- Так. - Ні. - Не знаю.

13. Хотіли б Ви, щоб у школі проводили конкурси пісень на патріотичну тему?

- Так. - Ні. - Не знаю.

14. Чи знаєте ви, що таке військово-патріотична гра «Зірниця»?

- Так. - Ні. - У загальних рисах.

15. Яку якість виховує в людях патріотичне виховання?

- Любов до Батьківщини, почуття обов'язку, самовідданість.

- Працьовитість, незалежність характеру, акуратність.

- Інші якості.

16. Чи знаєте ви історію Великої Вітчизняної війни та її героїв?

- Так. - Ні. - Дуже слабо. - У школі проходили, але я не надав цьому значення.

17. Чи ведуть у Вас в сім'ї бесіди про патріотичне виховання?

- Так. - Ні. - Іноді.

18. Як Ви розумієте: це одне і те ж чи ні: «Бути громадянином означає бути патріотом своєї Батьківщини»?

- Згоден(на) з цим висловлюванням.

- Не згоден(на).

Яскравим доказом результативності запропонованої виховної системи є підсумки опитування учнів середніх та старших класів (рис.4.3.6- 4.3.7).

99% опитуваних учнів пишаються тим, що вони українці, 85% знають авторів Державного гімну України. 100 % учнів цікавляться історичним минулим своєї країни. У 90% респондентів викликають почуття гордості спортивні досягнення України

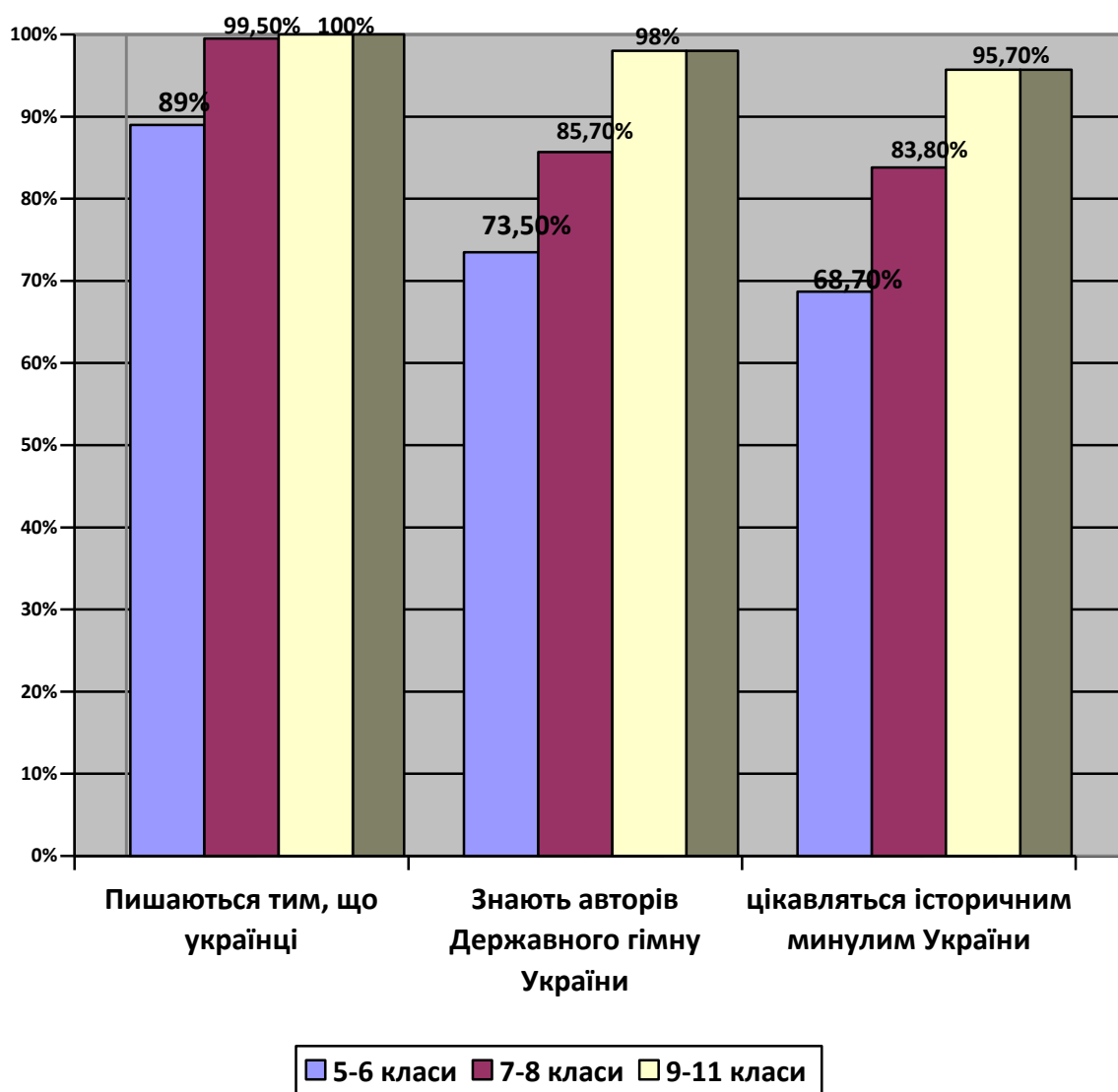

Рис. 4.3.6 Діаграма підсумків опитування учнів

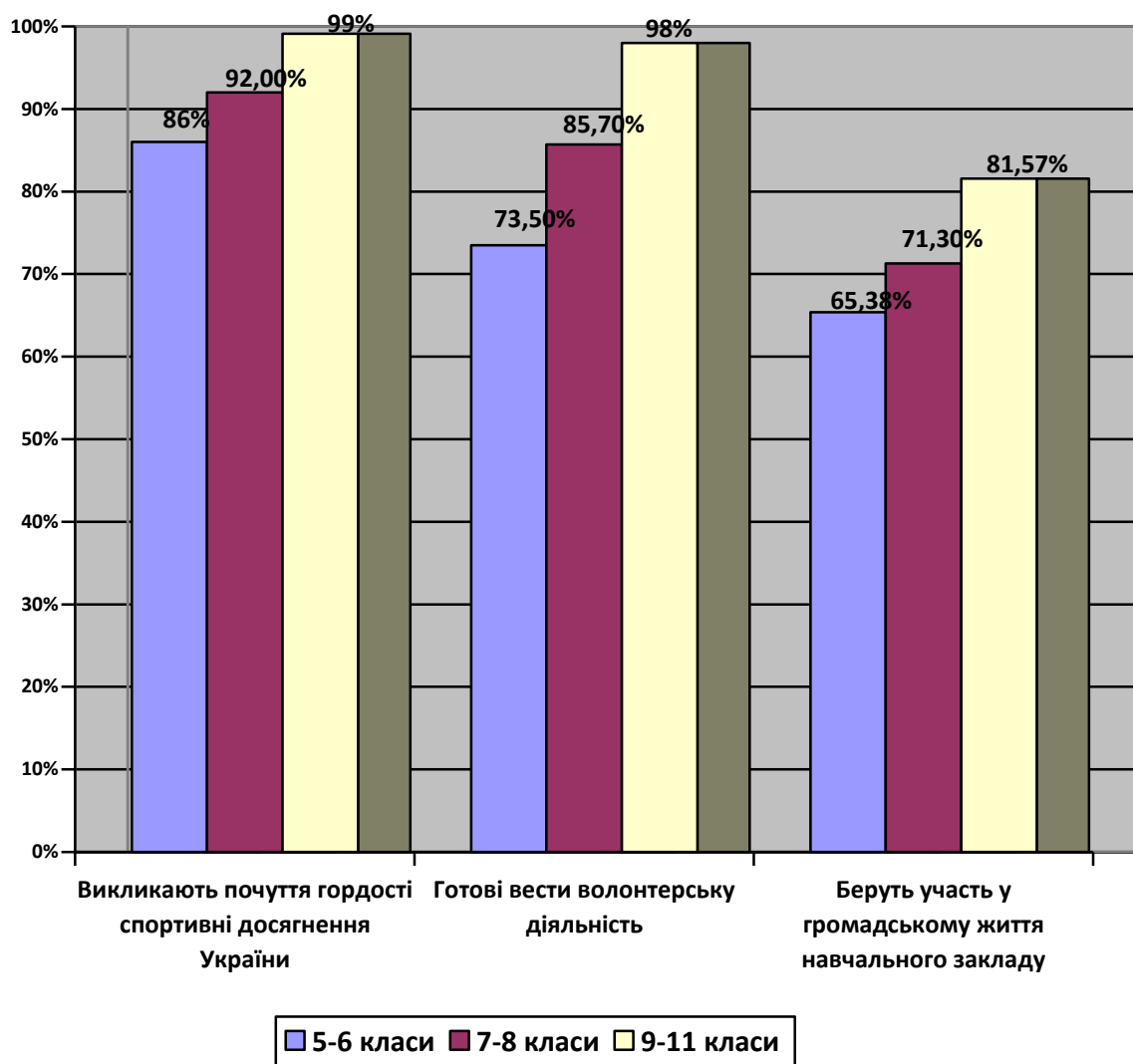

Рис. 4.3.7 Діаграма підсумків опитування учнів

ВИСНОВКИ

Удосконалення процесу виховання – одне з важливих завдань сучасної освіти. Кожний вчитель має право обрати свій шлях до серця дітей, методи, які підходять саме йому, і має обов'язок – виховати і навчити дитину. Єдиного рецепту, який підійшов би кожному школяру, не існує. Існують методи, напрямки, рекомендації, а ми повинні серцем відчувати той єдиний правильний шлях, який потрібно застосувати саме в цьому класі, саме до цієї дитини. Ми і зараз в пошуках нових, більш ефективних методів роботи. Джерелом і поштовхом для виникнення власних ідей та думок є, в першу чергу, вивчення досвіду колег, знайомство з методичними розробками вчителів як України, так і колег ближнього та далекого зарубіжжя.

Без почуття патріотизму, як своєрідного кодексу моральних принципів, історичної пам'яті та ідейно світоглядних принципів, що передбачають всезагальну відданість окремій історичній спільноті, важко уявити процес формування системи, здатної забезпечити свободу, рівність та громадянську гідність. Без любові до своєї Батьківщини, без утвердження патріотичної свідомості, ідеї нації як політичної спільноти, об'єднаної історичною долею, державною мовою, без визнання гідності людини й цінності людської особистості як ключового елемента права, без продукування та культивування ціннісних орієнтацій годі сподіватися на динамічну трансформацію української патріотичної молоді в суспільстві.

Виходячи з цього, основна ідея даного виховання в нашій школі полягає у мотивації громадянської активності молодого покоління, що є запорукою небайдужості як сьогоdnішнього, так і прийдешніх поколінь громадян.

Найкращою мотивацією до безкорисної суспільної праці є почуття гордості за свою державу, співпереживання за минуле, співпричетність до творення її сьогоdnення та майбутнього. Саме тому патріотичне виховання молоді є одним із найголовніших виховних напрямків роботи вчителя. Одним словом, саме ми маємо підготувати дітей до непростого дорослого життя.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа), затверджена постановою Колегії МОН України та Президією АПН України № 12/5-2 від 22.11.2001 р.
2. Концепція національно-патріотичного виховання молоді, затверджена наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства культури і туризму України від 27.10.2009 № 3754/981/538/49;
3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2014 № 1232 "Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді";
4. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 31.10.2011 № 1243 "Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України";
5. Методичні рекомендації з організації патріотичного виховання дітей та учнівської молоді у 2014/2015 навчальному році (Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 27.11.2014 № 1/9-614)
6. Катерина Мотрич. Молитва за убієнних голодом | Просвіта
<http://prosvilib.ipsys.net/node/654?nopaging=1#ixzz3QPkvVPc5>
8. Чорна К.І. Патріотизм – духовна цінність молодих громадян України //Цінності освіти і виховання. Науково-методичний збірник /За заг. ред. О.В.Сухомлинської. – К., 1997. – С. 209–212.
9. Хмарні технології в освіті : матеріали Всеукраїнського науково-методичного Інтернет-семінару (Кривий Ріг – Київ – Черкаси – Харків, 21 грудня 2012 р.). – Кривий Ріг : Видавничий відділ КМІ, 2012. – 173 с.
10. Електронний ресурс:
<https://sites.google.com/site/badanovweb2/home>
<http://edugalaxy.intel.ru/index.php?> <https://sites.google.com/site/proektmk2/wmc>
<http://schoolservis.blogspot.com/> <https://sites.google.com/site/kejsweb2/home> <http://svetliachok-sovremennik.blogspot.com/> <https://sites.google.com/site/mojkejsweb2/>